

Een stofzuigerplaag 'achter het spoor'

Anja Tanke

In de Bornse Courant van 27 september 1930 vond ik een bericht waaruit blijkt dat al die 'moderne' apparaten ook een bron van ergernis kunnen zijn. Vanaf de jaren '30 worden de woningen in onze gemeente stap voor stap voorzien van de moderne geneugten, zoals gas water en licht. En wie het kan betalen, koopt dan een wasmachine, een radio of een stofzuiger. Vooral 'achter het spoor' weet men het stopcontact veelvuldig te vinden.... De tekst uit de krant staat hieronder volledig afgedrukt.

Van "over het spoor" bereikt ons een klacht over radiostoring, die wij hieronder in zijn geheel opnemen. Hopelijk dat aan het verzoek voldaan wordt en geen nieuwe actie, in dezen tijd van 'acties' en strijd op touw gezet moet worden.

Daar den laatsten tijd het aantal stofzuigers 'over het spoor' zeer is toegenomen, kunnen de radioliefhebbers in die omgeving welhaast spreken van een 'stofzuigerplaag'. Op alle willekeurige uren van den dag wordt er met den stofzuiger gewerkt en vooral op Zondag. Het komt toch voor, dat op Zondagmorgen tusschen 10 en 12 uur 20 minuten aan één stuk met den stofzuiger gewerkt wordt. Wat er met dat alles van de radio-ontvangst overblijft, behoeft men niet te vragen. Het mag toch als algemeen gereke-

kend worden, hoe geweldig de storing is, wanneer in de buurt een stofzuiger werkt.

Met een weinig goeden wil is dit door de houders van stofzuigers wel te beperken, door b.v. zooveel mogelijk tijdens de morgenuren en Zondags vóór 9 uur met deze machine te werken. Weten zij wel, dat wettelijk de uitzending van hinderlijke golven is verboden? Dat toch de houders van stofzuigers wat meer goeden wil en naastenliefde toonen, opdat men des avonds en Zondags weder ongestoord kan genieten van het vele goede en mooie, dat de radio ons biedt. In de hoop hiermede ook andere luisteraars tot meer activiteit aan te zetten, ten einde bij niet-ophouden van deze stofzuigerplaag een gezamenlijke actie daartegen te beginnen.

Radiostoringen?

Je zet de stofzuiger aan en de buurman kan niet meer luisteren naar bijvoorbeeld radio Langenberg of een blijspel. In die tijd zeer populair. Rechts een advertentie van Heemaf uit 1937 waarin een stofzuiger wordt aangeboden zonder radiostoringen. Het was dus een bekend probleem. Maar toe ontstonden die storingen? Oud-redacteur Jan Deckwitz legt uit:

Storing, hoe voorkom je die

Een elektrische stroom gaat altijd gepaard met een elektromagnetisch veld. Denk maar aan bliksem: in een onderdeel van een seconde vloeit er een elektrische stroom van wolk naar wolk of van wolk naar de aarde en dat hoor je als de radio aanstaat! Oorzaak: het elektromagnetisch veld van de bliksemschicht. Ook als je een lichtschakelaar in of uit schakelt kun je dit vaak horen op de radio. Oorzaak: de plotselinge stroomonderbreking veroorzaakt een vonkje of stroomverandering (bliksem in het klein).

Een elektromotor moet draaien. Bij de stofzuigermotor heb je een collector, een verzameling van gescheiden koperen stukjes verbonden met de wikkelingen van de motor. De stroom uit het lichtnet wordt via koolborstels toegevoerd aan de collector, gaat door de wikkeling en de motor gaat draaien. De collector draait mee waardoor de koolborstel met een volgende collectordeel wordt verbonden. In feite vormt de koolborstel en de collector van de motor een aantal schakelaartjes die achter elkaar. Voortdurend worden deze schakelaartjes geopend en gesloten: u begrijpt het wel; hierdoor ontstaan vonkjes die als de bliksem een elektromagnetisch veld geven. Dat hoor je op de radio!

Natuurlijk heeft men gezocht naar middelen om dat vonken tegen te gaan. Het begon met zogenaamde ontstoorcondensatoren over de schakelaartjes te plaatsen. Later

heeft men hier spoeltjes aan toegevoegd waardoor je tegenwoordig niets meer op de radio hoort.

Heemaf weet het probleem van de radiostoringen al in de jaren '30 op te lossen en maakt er ook flink reclame mee.

Met dank aan Jan Deckwitz.